

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI**Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:****Karar No: 13****K A R A R**

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 15.12.2021 tarihli yazıda; “298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun’un 15, 17, 18 ve 19’uncu madde hükümleri uyarınca, 2022 yılı Ocak ayının son haftasında iki yıl süre ile görev yapacak olan il ve ilçe seçim kurulları yeniden oluşturulacağından;

a) İlçe seçim kurulu başkanınca sürecin başında o ilçede teşkilatı bulunan ve 24.06.2018 tarihinde yapılan 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde o ilçede en çok oy almış olan dört siyasi partiden birer asıl ve birer yedek üye adının istenmesi, bu şekilde üyeler belirlenmediği takdirde 14’üncü maddenin dördüncü fıkrası gereğince Yüksek Seçim Kurulunca ilan edilen ve o ilçede teşkilatı bulunan siyasi partiler tespit edilerek bunlar arasından ad çekilerek belirlenmesine,

b) 298 sayılı Kanun’un 47’nci maddesi hükümleri gereğince seçmen kütüğü verilebilecek olan ve seçime katılma yeterliliği bulunan siyasi partilerin aynı Kanun’un 14’üncü maddesinin dördüncü ve onbirinci fıkraları gereğince tespit edilmesine,

ilişkin çalışmaları yapmak üzere, bir komisyon kurulmasına karar verilmesi hususunu takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, Yüksek Seçim Kurulunun 15.12.2021 tarihli ve 371 sayılı kararı ile oluşturulan Komisyon çalışmalarını tamamlamış bulunduğundan, konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; Yüksek Seçim Kurulu, "Tüzüklerine göre ilk genel kongresini yapmış olup, illerin en az yarısında ve en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan siyasi partilerin adlarını, ilçe seçim kurullarının yeniden kurulması için öngörülen ayların ikinci haftasında tespit ve ilan etmek" ile görevlendirilmiştir.

298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin onbirinci fıkrasında; siyasi partilerin, milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclisi ve il genel meclisi üyelikleri seçimlerine katılabilmeleri için illerin en az yarısında, oy verme gününden en az altı ay önce teşkilat kurmaları ve büyük kongrelerini yapmış olmaları veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması gerektiği vurgulanmıştır. Aynı Kanun hükmünün devamında da bir ilde teşkilatlanmanın; merkez ilçesi dâhil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurma anlamına geldiği hükme bağlanmıştır. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 20'nci maddesinin birinci fıkrasında ise, siyasi partilerin ilçe teşkilatının; ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve kurulmuş ise belde teşkilatından meydana geleceği, parti tüzüğünde ilçe disiplin kurulunun teşkilinin de öngörülebileceği ve beldelerde teşkilat kurulmasının zorunlu olmadığı düzenlemesine yer verilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında; siyasi partilerin seçimlere katılabilmesi için illerin en az yarısında oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olması veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunmasının şart olduğu, ikinci fıkrasında da; bir ilde teşkilatlanmanın, merkez ilçesi dâhil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurmayı gerektireceği vurgulanmıştır.

2820 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde ilçe teşkilatının; ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve parti tüzüğünde öngörülmüşse disiplin kurulundan teşkili öngörülmüştür. İlçe teşkilatının varlığından bahsedilebilmesi için, ilçe kongresinin yapılarak anılan organların oluşturulması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; siyasi partilerin bir ilde teşkilatlanmasının varlığından bahsedilebilmesi için, o ilin merkez ilçe dâhil ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurmaları ve ilçe kongrelerini yapmaları; seçime katılma yeterliliğini sağlayabilmeleri için de illerin en az yarısında teşkilatlanmaları ya da Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu esaslar çerçevesinde;

298 sayılı Kanun'un 15, 17, 18 ve 19'uncu maddeleri hükümleri uyarınca, 2022 yılı Ocak ayının son haftasında iki yıl süre için yeniden oluşturulacak ilçe seçim kurullarının oluşumunda üye istenilecek ve 17'nci maddesi gereğince de il ve ilçe seçim kurullarında temsilci bulundurabilecek,

Yine, söz konusu Kanun'un 47'nci maddesi hükümleri gereğince seçmen kütüğü verilebilecek olan ve seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi partileri tespit ve ilan etme görev ve yetkisi 298 ve 2820 sayılı Kanunlara göre Yüksek Seçim Kuruluna ait bulunduğundan, sözü edilen 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen koşullara sahip siyasi partilerin ve aynı Kanun'un 47'nci maddesine göre seçmen kütüklerinin verilebileceği siyasi partilerin ayrı ayrı araştırılıp saptanması gerekmektedir.

Bu nedenle; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 03.01.2022 tarihli ve 0938292 sayılı yazısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 29.12.2021 tarihli ve 1785 sayılı yazısının incelenmesi sonucunda;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin; **1-** Adalet ve Kalkınma Partisi, **2-** Cumhuriyet Halk Partisi, **3-** Halkların Demokratik Partisi, **4-** Milliyetçi Hareket Partisi ve **5-** İyi Parti olduğu belirlenmiştir.

b) 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrasındaki koşullara uygun olarak kendi tüzüklerine göre ilk genel kongrelerini yapmış ve 2022 yılı Ocak ayının ikinci haftasından altı ay öncesi olan 15.07.2021 tarihi itibarıyla illerin en az yarısında teşkilatını kurmuş siyasi partilerle, yine aynı Kanun'un 14'üncü maddesinin onbirinci fıkrası ve 2820 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesindeki koşullara uygun olarak 01.01.2022 tarihinden altı ay öncesi olan 01.07.2021 tarihi itibarıyla illerin en az yarısında teşkilatını kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olan ve 298 sayılı Kanun'un 47'nci maddesine göre seçmen kütüklerinin verileceği siyasi partilerin; **1-** Adalet ve Kalkınma Partisi, **2-** Anavatan Partisi, **3-** Bağımsız Türkiye Partisi, **4-** Büyük Birlik Partisi, **5-** Cumhuriyet Halk Partisi, **6-** Demokrasi ve Atılım Partisi, **7-** Demokrat Parti, **8-** Demokratik Sol Parti, **9-** Emek Partisi, **10-** Gelecek Partisi, **11-** Genç Parti, **12-** Halkların Demokratik Partisi, **13-** Hür Dava Partisi, **14-** İyi Parti, **15-** Millet Partisi, **16-** Milliyetçi Hareket Partisi, **17-** Muhafazakar Yükseliş Partisi, **18-** Saadet Partisi, **19-** Sol Parti, **20-** Türkiye İşçi Partisi, **21-** Türkiye Komünist Hareketi, **22-** Türkiye Komünist Partisi, **23-** Vatan Partisi ve **24-** Yeniden Refah Partisi olduğu belirlenmiştir.

Bunun sonucu olarak; adları geçen ve belirlenen yirmidört siyasi partinin, 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, 2022 yılı Ocak ayının son haftasında iki yıl süre için yeniden kurulacak olan ilçe seçim kurullarının kuruluşunda üye istenebilecek ve aynı Kanun'un 47'nci maddesine göre seçmen kütüklerinin verilebileceği siyasi partiler olarak tespit ve ilanı gerekir.

c) Diğer partilerin ise genel kongre veya teşkilatlanma koşulunu taşımamaları nedeniyle, 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü ve onbirinci fıkraları ile 2820 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinde öngörülen nitelikleri kazanamadıkları tespit edilmiştir.

ç) Öte yandan, il ve ilçe seçim kurullarında birer temsilci bulundurabilecek siyasi partilerin hangileri olduğu 298 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde belirtilmiştir. Bu maddeye göre; son milletvekili genel ve ara seçiminde kendi listesinden seçilmiş en az bir milletvekiline sahip olan veya 14'üncü maddenin dördüncü fıkrası gereğince Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilen siyasi partilerden o il ve ilçede teşkilatı bulunanlar, il ve ilçe seçim kurullarında birer temsilci bulundurabilirler.

Bütün bu işlemlerden sonra 298 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin dördüncü ve onbirinci fıkraları ile 2820 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinde öngörülen koşullara sahip siyasi partilerin hangileri olduğu yukarıda tespit edilmiş bulunmaktadır.

SONUÇ

Açıklanan durum karşısında;

A- a) 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un; 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen koşulları 2022 yılı Ocak ayının ikinci haftasından altı ay öncesi olan 15.07.2021 tarihi itibarıyla taşıyan,

b) Aynı Kanun'un 47'nci maddesine göre seçmen kütüğü verilebilecek olan ve 14'üncü maddenin onbirinci fıkrası ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 36'ncı maddesinde öngörülen koşulları 01.01.2022 tarihinden altı ay öncesi olan 01.07.2021 tarihi itibarıyla taşıyan siyasi partilerin;

- 1- Adalet ve Kalkınma Partisi,
- 2- Anavatan Partisi,
- 3- Bağımsız Türkiye Partisi,
- 4- Büyük Birlik Partisi,
- 5- Cumhuriyet Halk Partisi,
- 6- Demokrasi ve Atılım Partisi,
- 7- Demokrat Parti,
- 8- Demokratik Sol Parti,
- 9- Emek Partisi,
- 10- Gelecek Partisi,
- 11- Genç Parti,
- 12- Halkların Demokratik Partisi,
- 13- Hür Dava Partisi,
- 14- İyi Parti,
- 15- Millet Partisi,
- 16- Milliyetçi Hareket Partisi,
- 17- Muhafazakar Yükseliş Partisi,
- 18- Saadet Partisi,
- 19- Sol Parti,
- 20- Türkiye İşçi Partisi,
- 21- Türkiye Komünist Hareketi,

22- Türkiye Komünist Partisi,

23- Vatan Partisi,

24- Yeniden Refah Partisi,

olduğunun tespit ve ilanına,

B- Karar örneğinin;

a) Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

b) Seçime katılma yeterliliğine sahip siyasi partilerin genel başkanlıklarına gönderilmesine,

c) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun www.ysk.gov.tr internet adresinde yayımlanmasına,

ç) İl ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

12.01.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan Muharrem AKKAYA	Başkanvekili Erhan ÇİFTÇİ	Üye Yunus AYKIN	Üye Kürşat HAMURCU

Üye Ahmet YENER	Üye Ali ÜRKER	Üye Mahmut AKGÜN	Üye Cengiz TOPAKTAŞ

Üye Ekrem ÖZÜBEK	Üye Orhan USTA	Üye Battal ÖGÜT